

Beleid Sociale Veiligheid

Beheerder: Afdelingsmanager HRM en bestuursondersteuning	Versiedatum: 19 juni 2023 Instemming CTR 22 juni 2023	Evaluatie: 2026
--	--	--------------------

Beleid Sociale Veiligheid Tabijn

Inleiding

In het arbeidsomstandighedenbeleid van Tabijn is vastgelegd op welke manier Tabijn werkt aan een veilig leer- en werkklimaat, waarbij de nadruk ligt op fysieke veiligheid, preventie en arbeidsomstandigheden. Artikel 6 uit het arbeidsomstandighedenbeleid gaat in op psychosociale arbeidsbelasting: een sociaal veilige werkomgeving. Dit 'Beleid Sociale Veiligheid' is een nadere uitwerking van dat artikel.

Wat is sociale veiligheid?

Sociale veiligheid gaat over het bevorderen van sociaal gedrag enerzijds en het aanpakken van ongewenst en grensoverschrijdend gedrag anderzijds. Alleen in een veilig leer- en werkklimaat kun je je optimaal ontwikkelen. Dat geldt voor medewerkers én kinderen op onze scholen en kindcentra en het Tabijnbureau. Je leer- werkplek, een kindcentrum of school, moet een veilige ontmoetingsplek zijn waar je het leven leert: waar je fouten mag maken, waar je je vrij kunt voelen om van mening te verschillen, waar nieuwsgierigheid wordt gestimuleerd.

Dit betekent iets voor het gedrag en de professionele houding van de professionals in onze organisatie. Wij moeten kinderen en elkaar de veiligheid bieden om te leren en ontwikkelen. Om een sociaal veilig klimaat te creëren worden afspraken gemaakt over hoe we met elkaar omgaan, welk gedrag wel en niet acceptabel is, maar vooral belangrijk is dat we dit gedrag voorleven. Sociale veiligheid hangt nauw samen met burgerschap: een opdracht die een steeds belangrijker taak vormt voor onderwijs en kinderopvang. Kinderen stimuleren kritisch te denken en respectvol met elkaar om te gaan en daar zelf naar te handelen en voorbeeldgedrag te vertonen.

Wet- en regelgeving

Het Beleid sociale veiligheid van Tabijn is o.a. gebaseerd op de volgende wet- en regelgeving:

- De Wet Kinderopvang: afspraken over het 4-ogenprincipe: o.a. continue screening, Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het voeren van een veiligheid- en gezondheidsbeleid;
- De Wet op het Primair onderwijs: artikelen: 4a Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdriven, 4b: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, 4d: zorgplicht veiligheid op school, artikel 14: Klachtenregeling en artikel 8.3 Burgerschapsonderwijs.
- De Wet Sociale Veiligheid op school: scholen hebben inspanningsverplichting om een actief veiligheidsbeleid te voeren, pesten tegen te gaan en sociale veiligheid op school te verbeteren.
- Burgerlijk Wetboek 7:611 Goed werkgeverschap: Een veilig en gezond werkklimaat scheppen voor alle medewerkers;
- De Arbeidsomstandighedenwet: de verplichting om te zorgen voor een veilig werkklimaat;
- CAO PO: artikel 11.5 veiligheid en het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld;
- CAO Kinderopvang: artikel 8 arbeidsomstandigheden en sociaal beleid, w.o. gedragscode.

Naast alle wettelijke verplichtingen vloeit het beleid sociale veiligheid ook voort uit de vier kernwaarden van Tabijn (ambitie, verbinding, vertrouwen en plezier) die de basis vormen voor de manier waarop we naar sociale veiligheid kijken en het gedrag dat daarbij hoort.

Op grond van artikelen 10 lid e en 12 lid k uit de Wet op de Medezeggenschap (WMS) en artikel 27 lid d uit de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) heeft de Centrale Tabijnraad instemmingsrecht op het Beleid sociale veiligheid.

Een sociaal veilige leer- en werkomgeving

Tabijn hecht veel belang aan een sociaal veilige leer- en werkomgeving voor kinderen en volwassenen (ouders en medewerkers). Daarom zijn de volgende zaken geregeld.

School/ kindcentrum veiligheidsplan

Iedere school of kindcentrum van Tabijn heeft een schoolveiligheidsplan vastgesteld waarin aandacht wordt besteed aan de volgende zaken:

- Visie, waarden en normen van het kindcentrum of de school;
- De wijze waarop inzicht wordt verkregen in de veiligheidsbeleving van kinderen en volwassenen op de school of het kindcentrum;
- Wat wordt preventief gedaan om een veilig leer- en werkklimaat mogelijk te maken (scheppen van de juiste voorwaarden);
- Op welke wijze wordt gewerkt aan het preventief pedagogisch klimaat (veelal wordt met specifieke programma's gewerkt zoals PBS, KiVA, De Vreedzame School of Kanjertraining);
- Hoe binnen de school of het kindcentrum wordt gewerkt aan burgerschapsvorming;
- Hoe ervoor wordt gezorgd dat onveilig of grensoverschrijdend gedrag wordt gesignaleerd;
- Op welke manier wordt gehandeld bij onveilig of grensoverschrijdend gedrag.

De directie van de school/ het kindcentrum houdt het schoolveiligheidsplan actueel en levend in de praktijk, eventueel tezamen met de interne contactpersoon van de school/ het kindcentrum (zie onder).

Pedagogisch beleid, pedagogische werkplan en Beleid Veiligheid en Gezondheid op de kinderopvang

In het pedagogisch beleid van Tabijn en de pedagogische werkplannen op de opvanglocaties van onze kindcentra is omschreven op welke wijze we onze jongste kinderen op de dagopvang, de peuteropvang en hoe we kinderen op de buitenschoolse opvang een sociaal veilige omgeving bieden door eigen adequaat pedagogisch handelen en hoe we met ons pedagogisch handelen de sociale en morele competenties van kinderen stimuleren. Het goede voorbeeld geven.

Bij sociale veiligheid in de dagopvang horen ook afspraken over het vier-ogenprincipe: kinderdagverblijven moeten werken met het vier-ogenprincipe. Dat betekent dat er altijd één volwassene moet kunnen meekijken en meeluisteren met een pedagogisch medewerker om ongewenst (onveilig) en ongeoorloofd gedrag te voorkomen. Afspraken over onder andere het vier-ogenprincipe, maar ook hoe achterwacht geregeld is, monitoring van sociale veiligheid in de kinderopvang liggen vast in het Beleid Veiligheid en Gezondheid op iedere opvanglocatie van onze kindcentra.

Burgerschapsvorming

Scholen zijn wettelijk verplicht aandacht te besteden aan actief burgerschap en sociale cohesie, ingrediënten die van invloed zijn op de mate waarin een sociaal veilige leer- en werkcultuur tot stand komt. Immers; kinderen worden gevormd door hoe in praktijk wordt samengeleefd en gewerkt. Door democratische spelregels voor te leven en onderdeel te laten zijn van de identiteit van de school of het kindcentrum kan een omgeving worden gecreëerd waarin kinderen gestimuleerd worden om burgerschapsvaardigheden en sociale omgangsvormen te oefenen.

In het rapport De Staat van het Onderwijs¹ komt naar voren dat de aandacht voor en de bewustwording van het belang van burgerschap is toegenomen. Veel scholen en besturen werken aan hun visie maar hebben nog geen concrete doelen gesteld. Tabijn kent burgerschapsvorming een belangrijke plaats toe in de ambities van haar koersplan en werkt daarmee aan de bevordering van de sociale veiligheid op haar kindcentra en scholen.

Sociale veiligheid bespreekbaar maken

Een sociaal veilige leer- en werkomgeving wordt vaak als een vanzelfsprekende zaak gezien. Het wordt pas een issue als er echt wat aan de hand is; als er sprake is van intimiderend of grensoverschrijdend gedrag. Op het moment dat daarvan melding wordt gemaakt start een vaak emotioneel en beladen traject. Het is belangrijk om sociale veiligheid bespreekbaar te maken; hoe gaan we binnen het team met elkaar om; welk gedrag van collega's, ouders, kinderen vinden we niet acceptabel; waar komt dat gedrag vandaan? Wat kunnen we eraan doen. Het is belangrijk om het onderwerp bewust in teamoverleg, maar ook in het overleg met het medezeggenschapsorgaan van het kindcentrum of de school te agenderen.

Scholing in de Tabijnacademie

In de Tabijnacademie wordt jaarlijks relevante scholing aangeboden gericht op (sociale) veiligheid, waaronder de trainingen gericht op de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (zie onder).

Gedragscode voor medewerkers

Met het ondertekenen van de arbeids- of stageovereenkomst tekent iedere nieuwe medewerker en stagiair ook voor de gedragscode van Tabijn. In de gedragscode is vastgelegd wat we belangrijk vinden als het gaat om sociaal gedrag binnen de organisatie. Op welke manier we omgaan met integriteitsvraagstukken, op welke manier we omgaan met het gebruik van Social Media en communicatie met ouders en hoe Tabijn staat tegenover relaties op het werk.

Bepaalde gedragingen zijn ongewenst en zelfs ronduit verboden. Grensoverschrijdend gedrag als agressie, geweld, (seksuele) intimidatie, (cyber)pesten, discriminatie jegens kinderen, collega's en ouders wordt niet getolereerd. Medewerkers van Tabijn hebben een voorbeeldfunctie en zijn zich hiervan dagelijks bewust. In de gedragscode is ook opgenomen wat je kunt doen als je je slachtoffer voelt van ongewenst of grensoverschrijdend gedrag en welke maatregelen Tabijn neemt bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag.

Verklaring omtrent Gedrag

Iedere medewerker en stagiair van Tabijn overlegt voor indiensttreding een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) medewerkers en stagiairs in een kindcentrum zijn gekoppeld in het Persoonsregister Kinderopvang (PRK), waardoor continue screening plaats vindt.

Interne contactpersonen

Op iedere school/ ieder kindcentrum is een interne contactpersoon aangewezen. De interne contactpersoon kan de helpende hand bieden wanneer er sprake is van (gevoelens van) sociale onveiligheid, integriteitsschendingen of grensoverschrijdend gedrag. De belangrijkste rol van de interne contactpersoon is een luisterend oor te bieden aan medewerkers, kinderen of ouders die ondersteuning nodig hebben omdat zij een probleem ervaren, een klacht overwegen of een integriteitskwestie bespreekbaar willen maken, hen te helpen bij het proces en door te verwijzen naar de juiste persoon of

¹ De Staat van het Onderwijs, Ministerie OC&W, 2023

instantie om het probleem opgelost te krijgen. De interne contactpersoon is niet opgeleid tot vertrouwenspersoon en zal indien nodig de externe vertrouwenspersoon inschakelen. Men kan zich ook rechtstreeks tot de externe vertrouwenspersoon wenden. De interne contactpersonen worden jaarlijks geschoold voor de uitvoering van hun rol.

Externe vertrouwenspersoon

Tabijn heeft voor de uitvoering van haar beleid op het gebied van sociale veiligheid een overeenkomst gesloten met Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijke Dienstverlening (GIMD). Kinderen, ouders en medewerkers kunnen zich wenden tot de externe vertrouwenspersoon met problemen die betrekking hebben op integriteitsschendingen of sociale veiligheid.

De gegevens van de externe vertrouwenspersoon staan in de school- of informatiegids van het de school/kindcentrum en zijn tevens te vinden op SharePoint onder de tegel 'Hulp en Advies'. De gegevens zijn ook bekend bij de directeuren en interne contactpersonen.

Klokkenluidersregeling

In de regeling Melden misstand (klokkenluidersregeling) ligt vast hoe medewerkers of ouders die een vermoeden hebben van een misstand, bijvoorbeeld een misstand die de veiligheid van anderen in gevaar brengt, een misstand die een (dreigend) gevaar vormt voor het goed functioneren van de organisatie of een (dreigende) schending van binnen de organisatie geldende gedragsregels, hiervan (veilig) melding kan maken. Op welke wijze in een dergelijk geval onderzoek wordt verricht en de bescherming die de melder geniet.

Klachtenregeling

Overweegt een ouder of medewerker een klacht of wil hij of zij een bepaald ongenoegen aankaarten, ook wanneer dit gaat over sociale veiligheid, dan is er de klachtenregeling van Tabijn. In deze regeling is bepaald welke processtappen worden gevolgd bij de behandeling van de (mogelijke) klacht en tot welke hulpinstanties de klager zich kan wenden.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

In kinderopvang en onderwijs is de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht.

De Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals met het signaleren en handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling, bij psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing. Het bevat een stappenplan hoe te handelen bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling tot en met een melding maken bij Veilig Thuis.

De Meldcode kent daarbij meerdere routes: Er kan sprake zijn van een vermoeden van geweld in de thuissituatie, maar er kan ook een vermoeden zijn van een gewelds- of zedendelict door een medewerker of een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Iedere school of kindcentrum heeft minimaal een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld; het streven is twee per kindcentrum/school. De aandachtsfunctionaris speelt een belangrijke rol bij de implementatie van de Meldcode en in de ondersteuning van medewerkers bij de uitvoering van de stappen van de meldcode. Ook in de samenwerking met Veilig Thuis speelt de aandachtsfunctionaris een belangrijke rol. Medewerkers van Tabijn worden regelmatig geschoold in de Meldcode.

Hoe Tabijn de sociale veiligheid binnen de organisatie monitort

Een onderdeel van de zorgplicht sociale veiligheid is dat scholen ieder jaar monitoren of de leerlingen zich veilig voelen op school. Jaarlijks vóór 1 juli wordt de Monitor Sociale Veiligheid uitgevoerd. Het instrument dat daarvoor wordt gehanteerd hangt af van het programma waar de school of het kindcentrum mee werkt. De inspectie toetst en handhaaft waar nodig.

Eens in de ca. drie jaar wordt vanuit Tabijn een driehoeksmeting uitgevoerd onder personeel, ouders en kinderen waarin het gevoel van (sociale) veiligheid op school/ kindcentrum en binnen de organisatie een onderdeel is.

Ook in de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) wordt onderzocht of en in welke mate zich veiligheidsrisico's voordoen in de school/ het kindcentrum. Scholen zijn verplicht de RI&E minimaal eens per vier jaar uit te voeren. In het onderwijs wordt hiervoor Arbomeester gebruikt. In de kinderopvang is voor het personeel de uitvoering van de RI&E een jaarlijkse verplichting en wordt gebruik gemaakt van de Risicomonitor.